

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po polti D 10—, za ino-
zemstvo D 18—, dostavljen na dom
D 11—, na izkaznice D 10—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 75 para

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 273.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštnoštevnice
številka št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
opira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, sreda 5. novembra 1924.

Leto: V. — Številka: 253.

CADORNA IN DIAZ — MARŠALA.

RIM, 4. nov. Min. svet je sklenil, da
se imenujejo: generala Cadorna in Diaz
za maršala, admiral Thaan die Reval za
velikega admirala.

Razkrita skrivnost tat- vine dnevnika Nj. Vel. kraljice Marije.

Kakor znano, sta lansko leto kraljica
Marija in njena mati, rumunska kralji-
ca Marija, v posebno pripravljenem
parniku »Karagjorgje« prepotovali celo
Dalmacijo v spremstvu kraljevega ose-
bnega tajnika Vlade Petrovića Njeguša.
Vrnili ste se preko Bakra in Sušaka na
Bled. Ko je dvorni vlak krenil iz Ba-
kra, je pokojni Petrović Njeguš opazil,
da je iz salona v njegovem vagonu izgi-
nil kožnati ročni kovčeg. V njem ste bili
razun drugega dve v kožo vezani knjigi
z napisom »Maria« in s krono našega
dvora. Bila sta to neke vrste dnevnika,
v katerih so bili vpisani poseti naše
kraljice. O drzni tatvini je bilo takoj
obveščeno ministrstvo za notranje zade-
ve, a vse iskanje skozi celo leto ni raz-
krilo tajnosti.

Vsa afera bi bila zaspala, da ni ne-
davno — po znanem vlogu v bakarsko
železniško postajo — prišel iz Zagreba od
železn. ravnateljstva g. Vargazon, ki je
začel zaslišavati priče o vlogu. V toku
preiskave je sušaki komisar g. Ujčić
pripomnil g. Vargazonu, da ima podatke,
glasom katerih bi se moral ukrađeni
kovčeg iz kraljičinega vagona nahajati
pri šefu bakarske postaje. Ko je šef na
ukaz odprl blagajno, so na splošno začu-
denje pod kupom spisov našli oba dnev-
nika kraljice Marije. Šef je priznal, da
je on knjige vzal. Kovčeg se je našel v
njegovi hiši. Jokajoč je izjavil, da ne
ve, kako je prišel kovčeg v njegovo pi-
sarno, da pa se je bal zadevo prijaviti,
ker se je bal, da bi ga bili zaprli. Poz-
neje pa je kovčeg odprl, obe knjigi
hranil, drugo vsebino pa razdelil med
znance.

Popolnoma dognano torej še vseeno
ni, kdo je kovčeg ukradel. Vendar je u-
pati, da bo skrivnost tatvine kraljičinih
dnevnikov sedaj kmalu popolnoma po-
jasnena.

Mariborske vesti.

Maribor, 4. novembra 1924.

m Dopisni kip dr. Pavla Turnerja.
Ze pred tedni, ko je blagopokojni dr.
Turner še živel v svojem Tusculu pod
Kalvarijo, je začel znani naš akad. ki-
par g. Fran Berneker klesati iz pohor-
skega marmorja dopisni kip dr. Turner-
ja. Kakor izvemo, je kip že dovršen in se
nahaja na Turnerjevem domu. Kip je
zelo uspešno delo in je tembolj pomen-
ljiv, ker je napravljen iz kamna našega
Pohorja, s katerega je pokojni Ahasver
nastopil dolgo in bogato življenjsko pot
in v čigar bližini je za večno zaklju-
čil. G. Berneker je izdelal kip iz hvalo-
nosti do Mecen naših umetnikov in bo
njegovo delo — kot izvemo — krasilo dr.
Turnerjev grob na Pobrežju.

m O spolnih boleznih je predaval
snoči v »Ljudski univerzi« primarij der-
matološkega oddelka naše bolnice in vo-
dja drž. ambulaterija za spolne bolezni
g. dr. Hugon Robič. Predavanje se je
vršilo v veliki kazinski dvorani pred
številnim slušateljstvom. V sprednjem
delu dvorane so bile razstavljene slike
in risbe, ki nazorno prikazujejo oku-
žene s posameznimi spolnimi boleznimi, raz-
lične stadije sifilide itd., dalje statistični
pregledi o delovanju ambulaterija in
druge zanimivosti iz te panoge, med nji-
mi mnogo posnetkov iz lastne prakse.
Tako je bilo g. predavatelju predavanje
znatno olajšano, še več prida pa so ime-
li slušatelji, ki so videli plastično pred-
stavo to, kar jim je g. predavatelj pove-
dal z besedami. G. dr. Robič je kratko,
vendar pa pregledno in jasno povedal
vse, kar je treba lajku znati o spolnih
boleznih: kapavici, mehkem čankarju in
sifilidi. Najbolj se je seve pomudil pri
slednji, opisujoč njene pojave v treh
stadijih, zdravljenje in profilakso ter
končno njen socialni vpliv; degeneracijo
potomstva. Po predavanju se je še poka-
zalo nekoliko prav zanimivih skoptič-
nih posnetkov, prikazujočih razna ka-

rakteristična obolenja za sifilido; žal da
je bil efekt znatno manjši, ker je aparat
funkcioniral z neprijetnimi močnjami.
— Prihodnje predavanje bo v ponedeljek
dne 10. tm. Predava strokovni učitelj g.
A. Skala o duševno zaostalih otrocih.

m Strokovno obrtno-nadaljevalna šo-
la za vajence gostilniške, hotelske in ka-
varniške obrti v Mariboru se je otvorila
včeraj 3. tm. v prostorih drž. trgovske
šole na slovesen način. Predsednik go-
stilničarske zadruga, kavarnar g. Kle-
šič je v vodomu pozdravil navzočega ve-
likega župana dr. Vodopivec in druge u-
deležence, je poudaril potrebo in važnost
šole, zlasti za Maribor, ki ste ga itak
prehiteli Ljubljana in Celje. Orisal je
potrebo šole z ozirom na inozemsko kon-
kurenco, z ozirom na potrebo dviganja
tujskega prometa, slikal kot vzor Švico,
Italijo in druge moderne države. Vel.
župan dr. Vodopivec je poudarjal v
svojem nagovoru izredno važnost Slove-
nije za tujski promet. Z zadoščenjem
otvarja šolo, ki bo dvigala v tujini ugled
Slovenije, ki pa bo tudi na znotraj sve-
tel vzgled. Opominjal je učence, naj po-
svetijo svoje moči napredku v šoli, ki
je predpogoj za napredovanje v poklicu.
Nato je otvoril šolo. Spregovoril je še
vodja šole g. Fr. Škof, učitelj na drž.
trgovski šoli, ki je izrekel upanje, da bo
šola, dasi kot zadnja v Sloveniji po čas-
nu ustanovitve, vendarle uspešno tek-
movala s celjsko in ljubljansko. S krat-
ko zahvalo načelnika g. Klešiča je bila
slovesnost končana. Upamo, da bo šola
izpolnila nade, ki se glede izobrazbe na-
šega hotelskega, gostilniškega in kavar-
niškega naraščaja nanjo stavijo.

m Mariborsko učiteljsko društvo. V
sredo, dne 5. nov. popoldne ogled tovarn
na Tenzu. Odhod iz Kralja Petra trga
ob 14. (2.) uri.

m Smrt na ulici. Včeraj 3. tm. ob 13.
uri sta 54letni zidar Andrej Žižek iz Kr-
čevine in njegova žena peljala na roč-
nem vozičku neke stvari v mesto. Na
Aleksandrovi cesti št. 64 je mož, ki je šel
za vozom, pozval ženo, naj počaka, češ
da mu je slabo. V tem pa se je že tudi
sesedel na cesti in obležal mrtev. Kom-
sija je mogla le še ugotoviti naravno
smrt in odrediti njegov prevoz v mrtva-
šnico. Mož je bolehal na jetiki.

m 45 let državne službe je dopolnil
izvršni uradnik pri tukajšnjem okrož-
nem sodišču g. Ivan Jug, ki je bil te dni
upokojen in je dobil za svoje vestno
službovanje posebno pohvalo ministr-
stva pravde. Mož je, kot stara slovenska
korenina, tudi v časih najhujšega av-
strijsko-nemškega terorja ohranil svojo
narodnost neomadeževano, kot državni
organ je pa bil radi svoje prijaznosti u-
gleden in spoštovan pri sodišču in pri
ljudstvu. Med vojno ga je zadela težka
izguba: umrla mu je žena, sin-officer pa
je padel na ruski fronti. On pa je »vle-
kel« naprej. Naj bi v krepki zavesti iz-
polnjene dolžnosti užival še dolga leta
svojega politika!

m Iz policijske kronike. V pretekli
noči je dobila policija: 1 ovadbo radi
tatvine, 1 radi grožnje zoper telesno var-
nost, 3 radi cestnega pol. reda, 1 radi
prekoračenja pol. ure, 3 izgube, 2 najdbe.
Med najdbami so tudi neke ključke. —
Tatvino je prijavila Marija Raner iz
Smoletove ul. 10, kateri so neznan zli-
kovec nočjo po noči iz vrta, ki je zraven
hiše in z deskami zgrajen, odnesli 150
komadev salate in dva domača zajca.

m Gluhonemec in slepec — najden
na ulici. V nedeljo je bil na ulici ustav-
ljen od stražnika starejši možki, ki je
gluhonemec in slep. Odkod je, se ne ve.
Najbrže iz Avstrije. Ako bi se ga pogre-
šalo kje v Mariborski okolici, naj se to
prijavi mariborski policiji.

m Eldorado za Avstrije je očividno
naša država in zlasti Maribor. Danes so
morali iz Maribora zopet štiri deserter-
je iz Avstrije po odgonu poslati Av-
strijscem nazaj.

m Oblastna zadruga brivcev, lasni-
čarjev in sorodnih strok v Mariboru na-
znanja, da morajo v smislu Uredbe o
zapiranju in odpiranju obrtnih lokalov
tudi brivnice in vsi brivski in frizerski
saloni hiši točno ob 19. uri dnevno za-

Do jutri dobimo novo vlado.

Radikalci za sodelovanje v Timotijevićem kabinetu. — Radikalci pogoji. —
Radičevci ne bodo sodelovali. — Tudi sa mostalni demokrati so odklonili delova-
nje.

BEOGRAD, 4. nov. Dogodki današnje-
ga dopoldneva so, kakor domnevajo v
vseh klubih, odločilnega pomena za raz-
voj vladne krize. Prevladuje mnenje,
da je za jutri pričakovati sestavo Timo-
tijevićevega kabineta. Že v zgodnjih ju-
tranih urah so pričela politična posve-
tovanja. Ob 8. uri zjutraj so se sestali
šefi ožjega bloka, gg. Davidović, Koro-
šec, Spaho, Petrović in Marinković, k
poldrugourni konferenci s Timotijevićem.
Po konferenci je izjavil Timotijević
da se je pri tej priliki izkazalo, da je
mogoče z radikali ustvariti koncentra-
cijsko vlado. Blok je dal Timotijeviću
instrukcije za nadaljevanje pogajanj.

Iz vladnega predsedstva je šel Timo-
tijević v demokratiški klub, kjer je ostal
deli časa v razgovorih s poslanci in jih
je informiral o položaju. Seja kluba je
bila radi še ne dovoljno pojasnene situ-
acije odložena na pol 4. uro popoldne in
bodo takrat storjeni definitivni sklepi.

Ob 9. uri je bil sprejet v avdienco
skupščinski predsednik Jovanović, po-
zneje tudi Trifković. Po teh avdiencah
so imeli gg. Jovanović, Trifković, Nin-
čič, Vukičević in drugi posvetovanje, po
katerem se je sestel odsek petorice, da
se posvetuje o odgovoru Timotijeviću,
zlasti ali se naj da odgovor ustmeno ali
pismeno. Po seji odseka petorice so se
sestali v skupščinskem predsedstvu gg.
Jovanović, Gjurčić, Trifković, Srškić in
Uzunović s Timotijevićem, ki so ga v
kratki konferenci informirali o svojem
stališču in ga prosili, naj kratak čas po-
čaka na sklepe radikalnega kluba.

Timotijević je odšel v demokratiški
klub in je informiral o temi poslance.

Ob 11. uri so šli gg. Srškić, Gjurčić
in Trifković na razgovor v stanovanje g.
Pašića. Po tem razgovoru so konferirali
z Jovanovićem, ki so mu sporočili, da
je Pašić pritrdil raznim modifikacijam
pogojev radikalne stranke in da se naj
pogoji sporoče g. Timotijeviću ustmeno.
Odsek petorice je nato v seji radikalne-
ga kluba prečital odgovor radikalcev,
ki bi se naj ustmeno sporočil g. Timoti-
jeviću. Kakor izvemo, vsebuje ta odgo-
vor sledeče glavne točke: Radikalna
stranka stoji slejkoprej na stališču spo-
razuma in je pripravljena sprejeti kot

delovni program vsebino in smisel man-
data g. Timotijevića. Kabinet Timotije-
vića naj reši sledeče zakonske predloge:
invalidski zakon, zakon proti korupciji,
zakon o kmetijskem kreditu, tiskovni
zakon, zakon o obrtnem kreditu in po
možnosti tudi proračun. Proti vsako-
mur, zlasti proti vsem, ki rušijo obsto-
ječi državni ustroj, ponižujejo ali napa-
daajo krono in s svojim delovanjem raz-
krojno vplivajo v armadi, je absolutno
uporabljati zakon.

Radikalni klub je ta odgovor soglas-
no odobril. Trifković je po seji izjavil
novinarjem: V klubu so bili pogoji ra-
dikalcev soglasno sprejeti. Pogoji bodo
objavljeni in sporočeni tudi g. Timotije-
viću. Poročevalcu »Zagreber Tagblatt«
je izjavil Srškić: Do jutri bomo imeli
vlado.

Gg. Trifković in Gjurčić sta šla k
Timotijeviću in mu sporočila odgovor
radikalnega kluba. Popoldne se bo še re-
šilo vprašanje, ali bo sodelovala v vladi
g. Timotijevića tudi Radičeva stranka.
Čuje se, da so odlični člani radikalne
stranke za vstop radičevcev v vlado, če
dajo jamstva glede državne oblike. V
vseh političnih krogih pa prevladuje
prepričanje, da Radičevci ne bodo sode-
lovali, dasi se bo vse poskušilo jih pri-
dobiti za sodelovanje. Popoldne se bo
tudi rešilo vprašanje razdelitve port-
feljev.

Samostojni demokrati so danes izdali
komunike, v katerem odlanjajo sode-
lovanje s Timotijevićem in povdarjajo,
da so samostojni demokrati vsikdar za
sporazum s Hrvati, ne smatrajo pa za
primerno oblike, v kateri bi se naj v
Timotijevićem kabinetu sporazum
sprovedel.

Borza.

CURIH, 4. nov. (Izv.) Sklepni tečaji.
Pariz 27.15, Beograd 7.55, London 23.56,
Praga 15.475, Milan 22.60, Newyork 519,
Dunaj 0.007375.

ZAGREB, 4. nov. Pariz 361—366, Švica
1330—1340, Dunaj 0.09675—0.09875, Praga
205.30—208.30, Milan 300—303, Newyork
68.30—69.30

Doma in po svetu.

— »Wir halten fest und treu zusam-
men...« Skozi mesce ste čitali v kleri-
kalnem časopisu samo en refren: »ožji
in širši blok sta nerazrušena. Nič nas ne
more ločiti od Radiča«. V nedeljo pa je
Radič zopet izbleknil nekaj svojih lju-
beznivost, na kralja in na svoje zavez-
nike, in evo, že piše »Slovenec« o »Radi-
čevem prelomu z blokom«. Glejmo, kako
trda je bila vez. »Slovenec« pravi: »Me-
sto stvarnega odgovora na vabilo dr.
Korošca in Spaha je udaril po njima in
dokazal, da federalističnega bloka ne
mara...« Dalje: »Kakor je prej Rade
Pašić s svojimi aferami delal v prilog
bloku, tako dela zdaj Radič s svojimi
govori v prilog Pašiću. Ožji blok ni
kriv, da se je širši blok razdel. Radič
sam ga je razdel, ker ga je hotel, ker
si je nadel masko in govoril drugače,
kakor je potem dejansko postopal. Ra-
dič je ožji blok razbil na škodo ideje
sporazuma in s tem pokazal, da je v
sporazuma in s tem pokazal, da je o-
ni...« Dalje: »Za Radičevo nelojalnost
je zelo značilno, da v tem trenutku pre-
kine vez s svojimi političnimi prijatelji,
to pa samo zato, da bi imel svobodno ro-
ke pri volitvah...« In tako dalje! Prav
prijazna razračunavanja med »zavezni-

ki«, kaj ne?! Pa mi smo jim prerokovali
že pred letom dni, ko se je začelo kleri-
kalno ljubimkanje z Radičem. Takrat se
je »Slovenec« bril norec iz nas, kako pa
danes?! Danes ga je strah pred volit-
vami!!

— Utopil se je v potoku. Dne 1. tm. se
je gozdarski paznik Jurij Spilej, ki je
bil uslužben pri veleposestnici Viljemini
Post v Zgornji Polskavi, vračal nar-
trkan iz gostilne. Pot ga je vodila čez
Poljskavski potok in sicer mimo mesta,
ki je nekoliko širše, ker tam napajajo
živino. Ko je napravil nekoliko korakov
po vodi, se je moral spodtakniti in je
padel z obrazom v vodo. Ker je bil mo-
čno pijan, si ni mogel pomagati, pa ga
je voda zalila. Kmalu potem sta prišla
mimo grajščinska hlapca in sta ga pote-
gnila iz vode. Bilo pa je že prepozno,
ker je starec v vodi umrl. Spilej je bil
star 72 let.

— Ruski veliki knez Ciril se je —
kakor smo poročali — proglasil za rus-
kega carja. Proti temu je vstala javna
carica — vdova Marija Teodorovna. Ve-
liki knez Ciril je sedaj objavil izjavo, v
kateri vzdržuje svojo kandidaturu na
ruski prestol — se ji odreče le, če se iz-
kaže, da živa še direktni potomci carice-
vdove.

Računski stroj „Triumphator“, samoprodaja ANT. RUD. LEGAT, Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100.

prti, razun ob sobotah in dnevih pred prazniki, vsled česar podpisano načelstvo vse občinstvo uljudno prosi, da to upošteva, ker sicer zadene vsakega brivskega ozir. frizerskega mojstra, kateri prekorači navedeni čas in ga stranke zaprosajo, občutna kazen. — P. n. občinstvo se torej vljudno naproša, da blagovolji obiskovati brivnice in frizerske salone že pred 19. uro.

m Pevsko društvo Jadran. (Danes torek) zvečer ob 8. uri sestanek pevcev pri Magliči. Pridite točno in vsi. Pevovodja.

m Orkester Glasbene Matice. Ker se v pondeljek radi koncerta »Ljubljanskega Zvona« orkestralna vaja ni vršila, se nadomesti v četrtek, dne 6. tm. ob 20. uri. Točna in polnoštevilna udeležba vseh članov nujno potrebna.

m Mestni kino predvaja od torka 4. do včeraj 6. novembra razkošen film »Novinarski dvoboj«, giganška groteska v 6 činih. V tem napeto pričakovanem ter z ogromnimi denarnimi sredstvi izdelanem filmu igra glavne vloge dražestna filmska diva Hanna Lierke in Fred Stranz.

m Soferji! »Zveza soferjev Slovenije, odsek Maribor« ima svoj sestanek v četrtek, dne 6. tm. ob 20. uri v gostilni Mahnič (pod mostom). Točna udeležba dolžnost! Odbor. N 44

Halo! Četrtek 6. nov. hotel »pri Zmorcu«. Pojedina jelena z Radio-koncertom. Za obilni obisk prosi P. Jančar. 2413

m Kavarna »Jadrana«. Dnevno koncert. Solidna in točna postrežba. Cene zmernе. V soboto in nedeljo podaljšana policijska ura. 2085

Podpirajte slovenske dijake v Pragi!

Podpisano »Podporno društvo za slovenske visokošolce« v Pragi, ki je letos dovršilo 23. leto svojega delovanja, opozarja slovensko javnost na izredno težki položaj slovenskih dijakov v Pragi. Večina njih ne dobiča z doma zadostnih eksistenčnih sredstev. Da bi dijak s kakim delom svoje lohodke v potrebni meri dopolnil, je tukaj izključeno, ker bi sicer ne mogel svojih izpitov redno polagati. Prvotno je le naše društvo podpiralo slovenske dijake. V šolskem letu 1919-20 je bilo v Pragi že toliko naših dijakov, da so si mogli ustanoviti posebno, izključno ekonomsko organizacijo »Slovensko dijaško zadrugo« v Pragi. Podporno društvo je radovoljno prepustilo vse nabiralno delo v Jugoslaviji tej zadrugi, da bi mogel biti njegov uspeh čim večji, in se je omejilo na nabiranje v češkoslovaški republiki. Uspehi zadruge so bili dobri in njeno poslovanje je vse hvale vredno.

Ali v zadnjem času so prispevki v prid »Slovenske dijaške zadruge« prenehali, nabiralna akcija, ki jo je zadruga med počitnicami izvedla, je bila brezuspešna, tako da bodo sredstva zadruge v najkrajšem času popolnoma izčrpana. Podporno društvo pa tudi ne razpolaga z zadostnimi rezervami in njegovi prejemki so napram veliki potrebi le malenkostni. Pomoci s tretje strani pa ni pričakovati.

Zato se obrača podpisano društvo na vso slovensko javnost z nujno prošnjo, da omogoči nadaljno delovanje zadruge, in prosi posebno svoje ustanovnike, in druge dobrotnike, da bi z istim zampa-

njem, ki so ga vedno imeli napram podpornemu društvu, sedaj in tudi v bodoče prispevali »Slovenski dijaški zadrugi« v Pragi. Ta razpošlje baš te dni prošnje za podporo. Prosimo vse one, ki prejmejo take prošnje, da bi jih smatrali za popolnoma utemeljene, in da bi jim ugodili v čim večji meri in v najkrajšem času.

Odbor »Podpornega društva za slovenske visokošolce« v Pragi.

Turistika in sport.

: Na Kum izleti v nedeljo, dne 9. nov., OASPD. Odpeljemo se ob 4.57 do Trbovelj. Povratek na Zidani most. Prijavite se pri g. J. Baloh, Grajski trg.

: Reprezentančna tekma Budimpešta-Zagreb v soboto 1. tm. je končala z zmago madžarskega tima z 3:1.

: Ilirija : Hašk 0 : 7. V nedeljo 2. tm. je bila v Zagrebu odigrana revanšna tekma med ljubljansko Ilirijo in zagrebškim Haškom, ki je pri prvi tekmi v Ljubljani bil poražen z 1:0. Tokrat je doživela Ilirija težek poraz.

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Torek, 4. nov. »Otroci«. Ab. B.

Serda, 5. nov. Zaprto.

Četrtek, 6. nov. »Pohujšanje v dolini šentflorjanske«. Ab. D.

Sprememba repertoarja. Repertoar se v toliko spremeni, da je v sredo zaprto in v četrtek »Pohujšanje v dolini šentflorjanske«. Ab. D.

Za gostovanje Marka Vučkovića kot Zrinjski v Mariboru se vršijo pogajanja. G. Vučković je radi svoje impenunjoče oderske pojave in naravnost virtuoze igre daleko najboljši Zrinjski. — Povišane operne cene; za one gg. abonente pa, ki se prijavijo do 7. nov. pri gledališki blagajni, veljajo navadne operne cene.

POSKUSNI ODER. Skušnja v četrtek ob 19.30. Vsi člani poskusnega odra naj se zbere ob 19.30 uri pri gledališki blagajni.

Kultura in umetnost.

x Liliom. Predmestna legenda v sedmih slikah. Spisal Fr. Molnar. Režiser: J. Kovič. Molnarjevo delo je nekam edna, dasi jako zanimiva in pestra zmes realistične vsakdanjosti in simbolične legendarnosti, delo, ki ga lahko vsak gledalec občuti na svoj način in je mogoče, da koga zgrabi in pretrse do dna, drugega pa naveliča in razočara. Vsak pa čuti, da tej legendi nekaj nedostaja, da ni v nji tiste polnosti in enotnosti, ki bi lahko nastala, če bi avtor izčrpal vse bogastvo ideje, ki ga je vodila pri delu in vse oblike, ki bi lahko povzdignile notranjo učinkovitost dela. Notranje učinkovitosti je veliko premalo, zato pa ne manjka zunanjih efektov. Posebno je opaziti šibkost te legende v »nebeškem« delu: kakorkoli je pod krinko legende dokaj ironije, je vendar vsega premalo; i legendarnosti i sarkazma i dramatičnosti. Molnar je hotel pokazati v Liliomu človeka, ki kljub slabemu miljeju, ki v njem živi in vzlic vsem kvarljivim vplivom, ohrani moralno jedro zdravo in nepokvarjeno, da pa imajo njegove slabosti prav tako pravico do obstoja

kot dobre: kaj za to, če je lupina slaba, da je le jedro dobro. In tega jedra ne more izpremeniti ne zemeljska ne nebeška policija. V toliko je ta predmetni tip zelo zanimiv odrski junak in njegova borba za dobroto, ki jo zmeraj senčijo privržene slabosti, je nedvomno dramatična. Vzklik: »Julija ima otroka!« je klic zmage dobrega nad slabim: njegovo vedenje pred nebeško policijo pa je nekaj protest zoper človeške zmožnosti, ki se zrealizirajo tudi v pojmovanju tzv. božje pravčnosti. Sploh je Liliom osebnost, ki zasluži močnega interpreteta; bolj ko je protagonist bogat in samorazse, večja je učinkovitost Molnarjeve legende. O naši vpriporitvi je dobil gledalec dojem, da je dobro naštudirana in kaže vtis, da je hotel režiser dati kar največ. Treba pa se je vedno ozirati na naš nezadosten material. V nemškem gledališču v Pragi so dali prav te dni »Lilioma« z Maxom Pallenbergom v naslovni vlogi. Pallenberg je za take vloge najboljši, kar jih premore gledališče. — Moč je pokazal svojo globino in plastično popolnost v velikih klasičnih tragedijah. G. Grom se je potrudil, da bi razumel Lilioma in ga podal v kar najmočnejši barvnosti. Toda deloma ga sploh ni popolnoma razumel (posmrtni nastop), deloma pa njegove moči ne segajo dovolj globoko. Najboljši je bil v prvih štirih slikah. Med ženskimi vlogami se je prijeto razločevala sigurna in močna igra ravnateljice vrtiljaka Muškate, ki jo je kreirala kot gost članica ljubljanske drame ga Juvanova — Gdč. Kraljeva nas je z Julko prilično zadovoljila. Vendar pa je zaostajala za svojo Hanico (Hauptmann). Gdč. Kováčičeva je podala naivno kmečko služkinjo Maričko, čije ženina Miho je efektno igral g. Škerl. Najizvirnejša, res zadeta je bila kreacija Plurja, izraz ne teatersko, temveč umetnostno dozorevajoče komike g. Koviča. V ostalih vlogah so nastopili gdč. Gabrijelčičeva in Savinova ter gg. Zeleznik, Rasberger in drugi. Premiera je bila zelo dobro obiskana in razpoloženje veselo: videlo pa se je, da konec ni imel na občinstvo niti najskromnejšega efekta.

Donisi.

Slovenska Bistrica. Sejem dne 23. oktobra je bil sicer od strani prodajalcev dobro obiskan — prignalo se je nad 300 glav živine — ni pa bilo kupcev. Cene kakor prej. — V petek 31. oktobra opoldne je izbruhnil v Vregovemkocelu na periferiji mesta požar, ki ga je popolnoma upepelil z vsemi zalozami krme in drugih pridelkov vred, ki jih je imel tam shranjene deloma lastnik deloma pa drugi slovenjebistriški posestniki. Sreča, da je bilo vreme mirno, ker bi bila sicer nevarnost za gospodarska poslopja in hiše, ki stoje v bližini, še večja. Požrtvovalnosti našega vojaštva, ki je pod poveljstvom g. podporučnika Mijača takoj prihitelo na lice mesta, in neustrašnosti g. Engelberta Goltesa iz Sl. Bistrice, ki je s preziranjem lastne življenske nevarnosti v neposredni bližini plamena polival streho poleg stoječega hleva, se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil. Domača požarna bramba je prišla na lice mesta, ko je bila najhujša nevarnost že pri kraju. Ni to prvič, da je bila naša požarna bramba kasna!

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja. 2

— Dobro, dobro bomo že videli. Ali se boste vselili v lastnim pohištvom?

— Kaj šel Nisem tako zabiti, da bi prevažal pohištvo sem in tja, zato da se mi med potjo pokvari. Pohištvo je vendar moj mali kapital.

— No, dobro, lahko najamete tudi meblirano stanovanje.

In zares: komaj sva prispela nekoliko dalje, sva ugledala na vrtnih vratih majhno ploščico z napisom: da se da biša v najem. Potem pa še opazka, da je vprašati pri vrtnarju, kar sva midva takoj storila.

Vrtnar je imel prilično lep obraz, ki ga je senčal velik slamnati klobuk.

— Koliko sob ima ta hiša? — je vprašal Pavel.

— Hm, — salon, dve spalnici, kuhinjo in dve sobi za služinčad. Vse je lepo opremljeno.

Pavel me je pogledal, češ, razen odvisne druge spalnice je vse tako, kot je njegov vzor.

— In najemnina?

— Tri tisoč frankov.

— Kaj pravite? — se je začudil Pavel, kakor da ga ni razumel.

— Tri tisoč frankov, to menda ne bo preveč.

Pavlu so klonile roke, vrtnar pa je nadaljeval:

— Glede vrta se je lastnik še posebej dogovoril z mano. Jaz ga zasajam, gojim in snažim, najemnik pa mi plača malenkostno nagrado 150 frankov na leto.

Lep, dobrodušen vrtnarjev obraz se je zdel Pavlu neprijeten.

— Ta človek je na vse pripravljen, — je dejal, potem pa me vzel za roko in pristavil:

— Pojdiva odtod.

— Ali želi gospoda tudi hlev.

— Morda za vas! — je rekel Pavel jezo in me potegnil za sabo. Vrtnar je osuplo zrl za nama.

II. Nadzornik.

— Tri tisoč frankov! — je govoril Pavel, držeč me pod pazduho. — Tri tisoč frankov. Pa še sto in petdeset frankov vrtnarju. Naj zlodej vzame negostoljubno hišo!

— Ne razburjajte se, prijatelj, — sem mu dejal, — ker bi vam utegnulo škodovati in bi še oboleli.

Pavel se je pod vplivom mojih besed pomiril.

— Taka lopovščina — je dejal potem blago in mirno, — me je za hip razvnela, pa kako bi tudi ne?

— Ne dvomim, da je cena pretirana, vendar pa vas moram opozoriti, da so hiše v tem kraju jako drage.

— Priznam, toda vse ima svoje meje, izvzemši drznost človeka, ki mi je lahko rekel povsem mirno: tri tisoč frankov in še pristavil: ni preveč!

— Glejte, tudi na tej hiši je ploščica.

— Pozvoniva in povprašajva za ceno; če bodo tudi tu zahtevali tri tisoč frankov, jim takoj uidem.

To pot — stanovanje je bilo nekoliko večje — niso zahtevali tri tisoč frankov, temveč tritisoč pet sto.

Pavlu se je zdelo, da sanja.

Pisalni stroj „Continental“, samoprodaja ANT. RUD. LEGAT, MARIBOR, samo Slovenska ulica 7, telefon 100.

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in je diine sohe najceneje v zalogi Šercer in drug, Maribor. Vetrinska ulica šte. 2. 106

Od vojakov došli mladeniči iščče službe. Zmožnost pisarniški posli, strojeplje, posebno risanje, popolnoma veče srbohrvaskega, slovenskega in tudi nemškega jezika. Ponudbe pod „I. F.“ na upravništvu „Tabora“. 2503

Postelja, nočna omarica, umivalna miza in več različnih stvari na prodaj. Trubarjeva ulica 88, konec parka, desno. 2502 2—1

Kompletna spalnica, jedilna miza, stoli divan in 2 fotelja 650 Din. 2 jednaki omari, posamezne omare, postelje in drugo na prodaj. Vpraša se: Rotovski trg št. 8, I. nadstr. levo. 2506

Pristopajte CMD!

Kupim dva hitra konja le pod 15 pesti visoka, starost 5—8 let. Rabim ista za potovanje. Prodajalec mora jamčiti za vse napake. Ponudbe poštni predal 36, Celje. 2509 2—1

Krasen presor za zdravniška tik pri kolodvoru, v lepem kraju mariborske oblasti blizu cerkve. Pojasnila daje naše uredništvo. 5—2

Hyacinte in tulpe kakor tudi druge čebulke za cvetlice priporoča M. Berdaj. Maribor, Trg svobode. 2499 3—2

Pletilni stroj „Styria“ št. 9, dobro ohranjen na prodaj, na ogled je pri Zupančič, Meljska cesta 7. 2512

Flor nogavice

Din. 38—

Anica Traun, Maribor

Grajski trg 1.

2177

K „Dinarskemu dnevnu“

Jugoslovanske Matice 9. nov. 1924.

Brez šol, brez knjig, brez naše so besede v Gorici, v Trstu, v Istri otročiči; če sami jih ne rešite te bede vsi bodo skoro narodni mrlič.

Znižane cene!

POTNI KOVČEKI

torbice iz usnja, čamaše, nahrbtniki v velike izberi

Gonilni jermeni 2297 Dežne plahte

Ivan Kravos, Alekandrova c. 13

Znižane cene!

Najboljše manufakturno blago se dobi pri tvrdki

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

TELEFON ŠTEV. 222.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami.

== Na debelo in drobno. ==

1715

Podpirajte Jugoslovensko Matico!